
Herhaalde spuutschaden Aan Frans van Tongeren

Tot onze grote spijt hebben leden-imkers van Bijenhoudersvereniging St. Ambrosius, afdeling Boekel e.o., te weten uit het gebied Beek en Donk/Boerdonk, moeten ervaren, dat zij en hun bijenvolken opnieuw door ernstige spuutschaden zijn getroffen. Het is nu voor de derde maal in vier jaar tijd dat onze imkers hiermee massaal worden geconfronteerd.

Door het organiseren van een grote voorlichtingsavond in het gebied van de getroffen bijenhouders en de vermoedelijke veroorzaker hoopten wij te bereiken voortaan van zulke schades verschoond te blijven. Helaas kwam de eerste melding begin september 1995 reeds bij ons binnen en telkens wanneer de weersomstandigheden veranderden en er mooi weer kwam, werden

342 nieuwe schades gemeld, dit gedurende de gehele maand september. Vermoedelijk is hier een zeer giftig middel met een lange afbreekperiode in het geding. Ook de cirkel, waarbinnen schades plaatsvinden, wordt steeds groter, ± 3-5 km. Voor zover wij weten zijn nu al zo'n 17 à 18 imkers het slachtoffer.

De herhaalde vergiftiging van de bijen leidt tot de uiteindelijke dood van de bijenvolken en ook van allerlei andere insecten. Uit het onderzoek van de AID, najaar 1994, is weinig of niets gekomen. Als bestuur zijn wij van mening dat zij niet genoeg geld en middelen (kunnen) inzetten om de oorzaak te vinden. Het met schadelijke middelen bespuiten van gewassen, bloemen en planten, is een milieudelict, dat ongehoord is en waarbij naar onze mening eigendommen van anderen moedwillig worden vernietigd.

Dit probleem heeft kennelijk geen prioriteit bij de overheid. Omdat het hier gaat om een centenkwestie! Bijen, imkers en de natuur zijn toch een sluitpost in de begroting van de overheid. De bijenhouders in onze vereniging zijn zeer gefrustreerd. Naar de oorzaak hiervan heeft men natuurlijk niet te raden. Als plaatselijke vereniging hebben wij er dan ook bij onze Bond met klem op aangedrongen krachtig op te treden in dit soort zaken en naar oplossingen te zoeken die tot resultaat kunnen leiden.

Wij hopen, dat de instanties, die zich met de onderzoeken zullen bemoeien, spoedig met een positief resultaat komen opdraven. Is dit niet het geval, dan voorzien wij het ergste voor onze bijenhouders, onze vereniging, de bijenhouderschap in het algemeen en het landbouwbedrijfsleven.

Mw. A. v.d. Linden, Secretaris Bijenhoudersvereniging St. Ambrosius

Toen ik pas geleden het juni-nummer in de bus vond, bladerde ik eerst even vluchtig door het blaadje. Meestal lees ik daarna Bijen wel vollediger en aandachtiger, maar al bij die eerste verkenningsvlucht miste ik iets. De volgende dag, na ook even te hebben gebladerd in oudere nummers van Bijen kon ik de vinger op de zere plek leggen. In oktober 1994 werd ik voor het eerst verrast door opvallend proza van de hand van Frans van Tongeren. Heerlijk, om zo'n prettig geschreven stukje te lezen; gegrepen uit een avontuurlijk imkerleven. Mijn warme waardering voor een redactie die een dergelijk talent weet te herkennen en benutten! Onder de rubriek 'imkeravonturen' heb ik daarna in december, februari en april mogen genieten van de humor en de vrolijke kracht die Van Tongeren weet te leggen in zijn verhaaltjes. In zijn gedetailleerde vertellingen kan ik als het ware de prettichjes zien oplichten in de ogen van een echte liefhebber. Dat ik daarna niet meer (dergelijke) bijdragen in Bijen heb zien verschijnen, heeft me alleen maar duidelijk doen voelen hoe saai en eentonig het blaadje eigenlijk is. Hoe komt het toch dat het steeds dezelfde namen zijn die onder (boven) de artikelen staan? Wel leesbaar hoor, daar niet van en meestal ook met een inhoud die een imker enigszins moet interesseren. Maar van een sprankelend taalgebruik of van een originele benadering van een onderwerp is toch geen sprake. Normaal gesproken lees ik de grijze pagina's in **Bijen** dan ook al helemaal niet meer (wel heel toepasselijk, die grijze opmaak voor het moeilijkst toegankelijke en minst levendige gedeelte van het blad).

Omdat ik aanneem dat de redactie, achter de schermen, werkt om suggesties die zij naar aanleiding van de enquête ontving, om te zetten in verjongd beleid, geef ik u graag nog enige suggesties:

- laat de lezer (periodiek) delen in de argumentatie, beweegredenen van de redactie voor een bepaald beleid c.q. redactieformule
- laat een interview, zeker van een mens die vast veel te vertellen heeft, eens over aan een free-lance journalist. De hogere kwaliteit die dat op kan leveren is vast wel een hogere kostenpost waard.
- Ga als redactie eens actief op zoek naar frisse, originele columnisten en correspondenten onder de Nederlandse, Vlaamse en Duitse imkers.

Oh, en laat Frans van Tongeren a.u.b. weten dat zijn stukjes, in ieder geval bij mij, zeer goed in de smaak zijn gevallen. Misschien dat hij dan toch nog eens zijn bijdrage wil leveren aan het opfleuren van Bijen.

Frank Leenen, Deventer

Geen imker, maar bijenhoudster

Blij ben ik dat een blad als **Bijen** steeds breder gaat denken. In een artikel in **Bijen** 4 (7/8): 215-217 met als titel 'Een muur als woonoord', worden deze keer niet de honingbijen maar de solitaire bijen in de schijnwerpers gezet. Want willen we onze wilde flora soortenrijk houden dan moeten we niet alleen nesthulp bieden aan de honingbijen en de hommels maar ook aan de solitaire bijensoorten. Strikt genomen betekent imker: bijenhoud(st)er van een imme, dus van een volk op raten. In de toekomst lijkt het me beter om van bijenhoud(st)er te spreken dan van imker. Door als imker niet alleen belangstelling te hebben voor de bestuiving waarin honingbijen voorzien, maar ook voor de bestuivingsactiviteiten van de solitaire bijen, draag je de natuur een warm hart toe. Omdat bovendien de solitaire bijen niet steken, kunnen hun eitjes en larven rustig bekeken worden en is hun levenswijze goed te volgen. Dit verhoogt en verbreedt mijns inziens de educatieve waarde van de bijenhouderij. Het kan al heel goedkoop. Als bijenhoud(st)er hing ik in het voorjaar een paar blokken hardhout met gaten van verschillende diameter op een zonnige muur van het woonhuis nabij de bijenhal. In sommige kleine gaatjes stopte ik wat felgekleurde limonaderietjes en in de wat grotere frambozentakjes en de grote liet ik voor wat ze waren. In de toekomst wil ik daar wat glazen kijkbuisjes insteken. En toen maar afwachten welke gasten op de kamers van het 'bijenhotel' afkwamen. In het voorjaar zag ik een rose metselbij de 7 mm-kamer in- en uitvliegen. Ze was geel bepoederd aan haar onderbuik. Een paar weken later name een bruinkleurige metselbij bezit van een andere kamer. De 'specie' waarmee ze hun kamer verzegelden varieerde van bruin tot zwart. In de wat kleinere gaatjes verschenen eind juni enkele metselwespen en begin juli de eerste pottebakkerswespen. Ook de frambozenstokjes werden uitgeknaagd en bewoond, de limonaderietjes en enkele grote ruwe gaten niet. Waarom niet? dacht ik. Totdat ik dit voorjaar een insektencursus volgde bij het IVN in Bergeijk onder leiding van Pieter Breughel. Pieter is in ons land één van de grotere deskundige op het gebied van solitaire bijen, wespen en hommels. Hij ontwierp een schitterende insektentuin waarin een scala aan nestgelegenheden voor deze soorten aanwezig was. Voor deze schitterende tuin, nabij het spoor in Veghel, ontving hij een grote geldprijs. Van hem kregen wij vele tips voor het maken van 'hotelblokken'. Deze wil ik graag met

mijn collega-imkers of beter bijenhoud(st)ers delen.

- Neem hard hout dat niet bloedt (hard hout geeft gladdere gaten, in ruwe gaten komen ze minder gemakkelijk binnen.
- Neem bij voorkeur oud ongeverfd hout
- Boor gaten van 2-12 mm doorsnede en schuur de eventueel ontstane vezeltjes nabij de ingang glad. Verticale gangen mogen ook maar deze mogen de horizontale niet kruisen. Houd voor de lengte van de gangen die van uw boor aan maar zorg dat elk gat aan één kant dicht blijft.
- Steek voor zelfobservatie enkele glazen buisjes in de gaten maar, let op, maak met een watervaste stift de laatste centimeter bij de ingang zwart. Glas geleidt namelijk het zonlicht naar binnen en daar hebben sommige soorten een hekel aan. Vergeet niet ook eventuele scherpe randjes van het glazen buisje glad te schuren. Limonaderietjes zijn minder doorzichtig en minder duurzaam. Handig is een goede insektenloupe.
- Wilt u in plaats van een 'bijenhotel' liever een bundeltje limonaderietjes ophangen zorg dan dat u de gaatjes aan één zijde dicht maakt met bijvoorbeeld klei en steek er een stuk regenpijp of iets dergelijks omheen om alles goed donker te houden. Eventueel de eerste cm van elk rietje met een watervaste stift zwart maken. Gebruikt u takjes, neem dan die met zacht merg zoals van de vlinderstruik of de framboos en de insekten doen de rest. Gebruikt u liever bamboestokjes zaag ze dan precies achter het tussenschot af.
- Hang alles buiten op een warme plaats op, bijvoorbeeld onder het dak van de bijenhal of tegen een warme muur. Onlangs liet ik mijn bijenstethoscoop achteloos in de bijenhal hangen. Een paar weken daarna was er niets meer door te horen. Bij nader onderzoek bleek een metselbijtje via de oordop in het slangetje te zijn binnengedrongen. Zij had er een kraamkamer ingericht. Voor imkers zijn bijenhallen met rieten daken te preferen boven andere. Het geeft andere insekten een betere kans en ook klimplanten hebben er beter houvast op. Voor mij is het waarnemen van honingbijen, solitaire wespen en bijen al een hobby op zich. En geloof me, genieten van kleine dingen stemt tot rust en tevredenheid. Marion Verspaandonk-Schijvens, Hooge Mierde